

המניח פרק שלישי בבא קמא

ל

עין משפט
נר מצוה

קו א ב מ"י פ"ט מהל'
מקו ממון הל' יא סמג
עשין סו טו"ש"ע ח"מ סי'
מ ספ"ג ג כנ"ה וטע"ד:
קו ג ד מ"י סס הל' ח
טו"ש"ע סס פט"י ב:
א ה מ"י פ"ט מהל' מקו
ממון הל' יב טו"ש"ע
ח"מ סי' תא ספ"י א:

רבינו חננאל

מתני' היו שניהן [שולאיש]
אחד שניהן חייבין כו.
אוקימ' בשוורין תמין
ור' עקיבה היא דאמי'
שותפי ניהו. וטעמ'
דאיתנהו לתריהו דלא
מצי' מדחי' ליה, אבל
ליתנהו לתריהו מצי'
אמי' ליה זיל איתיה לי
ראיה דהאי תורא אוקר'
[ונוסח כתיב]
גאון. הא מני ר' עקיבא
היא דאמי' שותאפי ניהו,
בעל השור הניזק ובעל
השוור המזיק שותאפי
ניהו עד שישתלם הניזק
מהם חצי נזק, ודקאנתי
שניהן חייבין, לא ללמד
שאר מה מזה גובה ואם
רצה מזה גובה אלא ללמד
שאר מה שני השוורים
המזיקין עומדים לא מצי'
מדחי' ליה, אילא יש לו
לשתלם רביע נזקו מזה
ורביע נזקו מזה, וזה הוא
שניהן חייבין. אבל אם אין
שניהן [עומדין] אלא אחד
מהם, הוא שמצוי והאחד
מת או ברח מצי' מוסיף
לדחיהו וכו', שאומ' לו
טול מזה חצי מה שראוי
לך כול' או שתביא ראיה
שזה המצוי הוא שהזיקך
והטול כל מה שראוי לך
ממנה]. הדרן עלך המניח
את הכב

פרק רביעי: שור שנגח
ד' וד' שור שנגח ד'
וה' שור וזה אחר זה
ישלם לאחרין כו'. באנו
לחקור משנתנו דתנן
הכא אחרון נשכר דברי
ר' מאיר, אליבא דקנ,
לא כר' ישמעל ולא
כר' עקיבה. משום דר'
מאיר תלמיד ר' ישמעל
ור' עקיבה הוא כדגסטי'
בתחלת עירובין, והוצרכו
לזמ' ר' מאיר כמי מהן
שנאה, דתניא יושב השור
בב"ד דברי ר' ישמעל,
ר' עקיבה אומ' הוחלט
השור. ועלה אמר', אי כר'
ישמעל דאמי' בעלי חובות
ניהו אמאי תני אחרון
נשכר, ראשון ראשון נשכר
מיבעי ליה, שכן דין
בעלי חוב כל הקודם
זכה, ומעת שנגח נגחיה
הראשונה נתחייב לשלם
מגופו שלחצי השור חצי
נזק לניזק, פשע המזיק
ולא שימור השור יוצא
והזיק חייב לשלם לראשון
ולשני. אי כר' עקיבה
שנה ר' מאיר משנתו

ולחכי מוקים לה הכי ולא מוקים לה כדאוקים למניעתא לעיל
בניזק שמה ומזיק צרי דאס כן היינו הך וסיפא אמאי אנטרין
טורבה דאוקמא למניעתא דניזק שמה ומזיק צרי ולא אוקמה צצרי
וצרי ולשני ראוי לטול ואין לו משום דס"ל דסומכוס לא אמר

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אראוי לטול ואין לו והתניא הרי זה משתלם
לקמן מן המועד ולגדול מן התם ידתפס: היו
שניהם של איש אחד שניהם חייבים: א"ל
רבא מפרזיקא לרבא אשי ש"מ שוורים תמים
שהזיקו רצה מזה גובה רצה מזה גובה הכא
במאי עסקינן במועדון אי במועדון אימא סיפא
היה אחד גדול ואחד קטן הניזק אומר גדול
הזיק והמזיק אומר לא כי אלא קטן הזיק
המוציא מחבירו עליו הראיה אי במועדון מאי
נפקא ליה מיניה סוף סוף דמי תורא
מועליא בעי לשלומי א"ל סיפא בתמין ורישא
במועדון א"ל רב אחא סבא לרבא אשי אי
במועדון חייבים חייב גברא מיבעי ליה ותו
מאי שניהם אלא לעולם בתמין ורבי עקיבא
היא דאמר שותפין ניהו ומעמא דאיתנהו
לתריהו דלא מצי' מדחי' ליה אבל ליתנהו
לתריהו ימצי' אמר ליה זיל אייתי ראיה דהאי
תורא אוקר' ואשלם לך:

הדרן עלך המניח

שור שנגח ארבעה וחמשה שוורים זה אחר
זה ישלם לאחרון שבהם ואם יש בו
מותר יחזיר לשלפניו ואם יש בו מותר יחזיר
לשלפני פניו והאחרון אחרון נשכר דברי ר"מ
רבי שמעון אומר שור שנגח שניהם
לשור שנה מאתים ואין הנבלה יפה כלום זה
נוטל מנה וזה נוטל מנה חזר ונגח שור אחר
שנה מאתים האחרון נוטל מנה ושלפניו זה
שור אחר שנה מאתים האחרון נוטל מנה
ושלפניו חמשים וזו וזה נוטל חמשים וזו חזר ונגח
שור אחר שנה מאתים האחרון נוטל מנה
זהב: גמ' מתניתין מני דלא כר' ישמעאל
ודלא כר' עקיבא אי כר' ישמעאל דאמר
בעלי חובות ניהו האי אחרון אחרון נשכר
ראשון ראשון נשכר מבעי ליה אי כר' עקיבא
דאמר תורא דשותפי הוא האי יש בו מותר
יחזיר

חולקין צצרי וצרי הלכך רישא דקתני
לא כי אלא כסלע לקה לא אנטרין
למיתני צצרי וצרי לאשמועינן
דמוציא מחבירו כו' להכי אוקמה
למניעתא בשמה וצרי דתיקו נמי
רישא צצרי ושמה: דתפס. שקדם
ניזק ותפס השור: שמע מינה. מדקתני
שניהם: ראה מזה גובה ראה מזה
גובה. ואם אחד האחד קס חצירו
במקומו ומשתלם הימנו: צמועדין.
דסוף סוף משלם מעליה לפיכך כל
נכסיו אחריו לפרעון: ה"ג מאי
נפקא ליה מינה סוף סוף דמי תורא
מועליא בעי לשלומי: אלא לעולם
בתמין. והאי דקתני שניהם לאו
כדקאמר דמאיה שילם יגבה
אלא ה' קמ"ל דכל זמן ששניהם
צפנינו גובה אלל אחד האחד אינו
גובה: ור' עקיבא היא דאמר שותפין
ניהו. בגוף של שור הלכך אחד
השור אחד נזקו הלכך כי הוו שניהם
הוא דמחייב ואי ליתנהו לתריהו
אלא אחד אמר ליה אייתי ראיה
כו' אלל לרבי ישמעאל כיון דאמרי'
בעל מזה הוא וחזי הוא דאסיק ציה
אחד האחד לא איציד את זכותו:

הדרן עלך המניח

שור שנגח ארבעה וחמשה. וצולן
היה תם דמשתלם מגופו
והכי דמי כגון ראה שור ונגח וראה
שור ולא נגח וראה שור ונגח ואחר
נגחה שניה ראה צ' פעמים או ג'
שור ולא נגח דאפי' מועד לסירוגין
ליכא דשור אין נעשה מועד אלא כ'
נגח הג' נגחות צשלם שראה
כסדרן או שלל כסדרן ונעשה מועד
לסירוגין והכי דסירוגין שוין כתיב
לקמן בפירקין: ישלם. ח"נ מחילה
לאחרון ובגמרא מפרש מני: ואם
יש בו מוסר יחזיר לשלפניו. כל חזי
נזקו והראשונים יפסידו: רבי שמעון
אומר. שותפין הן צנוקין כיצד שור

[שוה] מאתים שנגח כו': ושלפניו. זה ניזק ראשון נוטל חמשים
וזו והצעלים חמשים זו דיש לניזק ראשון צו החצי הלכך משלם חצי
משלומי נזקו דסבר לה כר' עקיבא דאמר שותפים ניהו: חזר
ונגח שור שנה מאתים האחרון נוטל מנה. החצי מכל מי שהוא
דמגופו משתלם ונמנאל אותו שלפניו שהיה החצי שלו משלם מחלקו
חצי ממקו' שטולל האחרון: ושנים הראשונים. ניזק ראשון
והצעלים שהיה לן לכל אחד רביע משלמין כל אחד רביעית של
נזקו: דינר זהב. עשרים וחמשה דינרים כסף צפרק הזהב
(צ"מ דף מה): גמ' ראשון נשכר מצעי ליה. והאחרון יפסיד
שהרי אין ראשון שותף צו שמהא שמירתו עליו להמחייב
צנוקין. והא לא דמיא לחב עד שלא הזיק דלמרינן צהמניח
(לעיל דף ג): קדמו צעלי חובות והגביהו לא עשו כלום דהתם
הוא דאמר ליה ניזק לבעל חוב מהאי תורא דאוקר' מיניה
משלמנא ובעל חוב לא מצי' למימר ליה הכי הלכך צ"ח יטול
נכסים אחרים אלל הכא האי ניזק והאי ניזק ולא משתלם אלל
מגופו ומאי דשקיל האי מפסיד האי הלכך קמא קמא קדים:
יחזיר

הדרן עלך המניח

שור שנגח ארבעה וחמשה: אי כרבי עקיבא דאמר
שותפין ניהו יחזיר צבולן מבעי ליה. מימה דלר'
עקיבא נמי אמאי אין ראשון נשכר דלמה יהא מוטל עליו לשמור
חלקו וזמן שלא עמד צדין ולא צאו עדים דמה הוא
ידוע אם יצא וצריך לדחות דיוקן שיש צידו להציא עדים
לאחור ולחכות מתחייב צשמירתו ואלא מצי' לשנוי כגון שאין
צידו דאס כן תיקשי ליה לרבי עקיבא ראשון נשכר מצעי ליה:
כגון